

วิธีการสอนแบบดีไอ Direct Instruction:DI

คำนำ

คู่มือครู วิธีการสอนแบบดีไอนี้ เป็นการพัฒนาความสามารถในการอ่านของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโดยใช้วิธีการสอนแบบดีไอ เล่มนี้จัดทำขึ้นเพื่อ เป็นคู่มือ สำหรับครู ผู้ปกครอง ผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็ก หรือผู้ที่สนใจ นำไปใช้ในการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ที่เริ่มเรียนรู้การอ่าน ในระยะเริ่มแรกหรือ เด็กที่มีความต้องการพิเศษในด้านอื่นๆ ที่เริ่มเรียนรู้การอ่าน ซึ่งคู่มือครูเล่มนี้ ได้มีการอธิบายวิธีการสอนแบบดีไอไว้อย่างเป็นขั้นตอน ชัดเจน สามารถนำไปใช้สอนได้

ผู้จัดทำหวังว่า คู่มือครู วิธีการสอนแบบดีไอนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอน และผู้สนใจ ในการนำไปเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ในประเภทอื่น ๆ ที่มีความบกพร่องในการอ่าน หรือนำไปประยุกต์ใช้ในการสอนเพื่อแก้ปัญหา หรือเพื่อพัฒนาทักษะต่าง ๆ ของผู้เรียนทั้งเด็กปกติ และเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ต่อไป

ศรุชา นาคทรัพย์

ผู้จัดทำ

วิธีการสอนแบบดีไอ Direct Instruction:DI

สารบัญ

	หน้า
1. คำแนะนำ / คำชี้แจงสำหรับครูผู้สอน	1
2. ทฤษฎีการสอนแบบดีไอ	2
3. เนื้อหา	10
4. กำหนดการสอน	11
5. หลักการ	14
6. จุดประสงค์	15
7. วิธีการสอน / กิจกรรม	16
8. ตัวอย่างวิธีการสอนแบบดีไอ	17
9. เทคนิคการสอนแบบดีไอ	18
10. วิธีการวัดผล และประเมินผล	19
11. เอกสารอ้างอิง	25
12. ประวัติผู้รายงาน.....	26

ภาคผนวก

วิธีการสอนแบบดีไอ Direct Instruction:DI

คำแนะนำ/ คำชี้แจงสำหรับครูผู้สอน

😊 ผู้สอนควรดำเนินการ ดังนี้ 😊

- 🌸 ศึกษาทฤษฎี และวิธีการสอนแบบดีไอในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละขั้นตอนให้เข้าใจ
- 🌸 ทดสอบระดับความสามารถของผู้เรียน และกำหนดเนื้อหา (คำศัพท์) ที่จะสอนให้สอดคล้อง และเหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เรียน
- 🌸 จัดเตรียม ผลิตสื่อ/ อุปกรณ์ในการจัดการเรียนรู้ให้พร้อม
- 🌸 แจกจุดประสงค์ในการเรียนให้ผู้เรียนรู้ และเข้าใจ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับทราบ และให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม
- 🌸 ในการสอนแต่ละขั้นตอน หากเด็กทำขั้นตอนใดไม่ได้ ผู้สอน ควรสอนใหม่ หรือ ทบทวนเรื่องเดิม เมื่อเด็กทำได้แล้วในขั้นตอนนั้น จึงดำเนินการสอนในขั้นต่อไป
- 🌸 ควรมีการให้สิ่งเสริมแรงเชิงบวก เช่น คำชม “เก่งมาก” “ดีมาก” ขณะทำกิจกรรม เมื่อเด็กสามารถอ่านได้
- 🌸 การประเมินผล หากเด็กอ่านได้ 80% ถือว่าผ่านเกณฑ์
- 🌸 คำใดที่เด็กอ่านไม่ได้ ควรนำมาสอนซ้ำ เพื่อให้เด็กสามารถอ่านคำนั้นได้

วิธีการสอนแบบดีไอ Direct Instruction:DI

เนื้อหา

เนื้อหา ประกอบด้วย คำศัพท์ 10 หน่วยคำ (ให้นักเรียนอ่านออกเสียง และเข้าใจความหมายของคำ)

หน่วยที่ 1 อวัยวะในร่างกาย						
คำ	หู	ตา	จมูก	ปาก	มือ	เท้า
หน่วยที่ 2 เครื่องญาติ						
คำ	พ่อ	แม่	พี่	น้อง	ปู่	ยาย
หน่วยที่ 3 ผัก						
คำ	ฟักทอง	ตำลึง	ผักบุ้ง	แตงกวา	พริก	มะเขือ
หน่วยที่ 4 ผลไม้						
คำ	แตงโม	มะม่วง	เงาะ	มะยม	กล้วย	ลำไย
หน่วยที่ 5 สัตว์เลี้ยง						
คำ	หมา	แมว	เป็ด	ไก่	หมู	วัว
หน่วยที่ 6 อาชีพ						
คำ	ครู	หมอ	พยาบาล	ทหาร	ตำรวจ	ชาวนา
หน่วยที่ 7 เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย						
คำ	กางเกง	เสื้อ	หมวก	เข็มขัด	รองเท้า	ถุงเท้า
หน่วยที่ 8 ของใช้ในโรงเรียน						
คำ	กระเป๋	ดินสอ	ยางลบ	ปากกา	โต๊ะ	เก้าอี้
หน่วยที่ 9 ของใช้ในครัว						
คำ	หม้อ	กระทะ	จาน	ช้อน	ส้อม	มีด
หน่วยที่ 10 เครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้าน						
คำ	โทรทัศน์	พัดลม	ตู้เย็น	เตารีด	วิทยุ	หม้อหุงข้าว

วิธีการสอนแบบดีไอ Direct Instruction:DI

กำหนดการสอน

กำหนดการสอนแบบดีไอ สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เพื่อพัฒนา
ความสามารถด้านการอ่าน สำหรับ การทดลองแบบกลุ่มตัวอย่างเดี่ยว (Single Subject Design)

สัปดาห์ที่	ครั้งที่	วัน	รายการที่สอน
1	1	จันทร์	หน่วยอวัยวะในร่างกาย หู ตา
	2	อังคาร	หน่วยอวัยวะในร่างกาย จมูก ปาก
	3	พุธ	หน่วยอวัยวะในร่างกาย มือ เท้า
	4	พฤหัสบดี	หน่วยอวัยวะในร่างกาย ทบทวน
	5	ศุกร์	หน่วยอวัยวะในร่างกาย ทดสอบระหว่างเรียน
2	6	จันทร์	หน่วย เครื่องยนต์ พ่อ แม่
	7	อังคาร	หน่วย เครื่องยนต์ พี่ น้อง
	8	พุธ	หน่วย เครื่องยนต์ ปู่ ยาย
	9	พฤหัสบดี	หน่วย เครื่องยนต์ ทบทวน
	10	ศุกร์	หน่วย เครื่องยนต์ ทดสอบระหว่างเรียน
3	11	จันทร์	หน่วย ผัก ผักบุ้ง ตำลึง
	12	อังคาร	หน่วย ผัก แดงกวา มะเขือ
	13	พุธ	หน่วย ผัก ฟักทอง พริก
	14	พฤหัสบดี	หน่วย ผัก ทบทวน
	15	ศุกร์	หน่วย ผัก ทดสอบระหว่างเรียน

วิธีการสอนแบบดีไอ Direct Instruction:DI

กำหนดการสอน

กำหนดการสอนแบบดีไอ สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เพื่อพัฒนา
ความสามารถด้านการอ่าน สำหรับ การทดลองแบบกลุ่มตัวอย่างเดี่ยว (Single Subject Design)

สัปดาห์ที่	ครั้งที่	วัน	รายการที่สอน
4	16	จันทร์	หน่วย ผลไม้ แต่งโม กล้วย
	17	อังคาร	หน่วย ผลไม้ มะม่วง มะยม
	18	พุธ	หน่วย ผลไม้ เงาะ ลำไย
	19	พฤหัสบดี	หน่วย ผลไม้ ทบทวน
	20	ศุกร์	หน่วย ผลไม้ ทดสอบระหว่างเรียน
5	21	จันทร์	หน่วย สัตว์เลี้ยง หมา แมว
	22	อังคาร	หน่วย สัตว์เลี้ยง เป็ด ไก่
	23	พุธ	หน่วย สัตว์เลี้ยง หมู วัว
	24	พฤหัสบดี	หน่วย สัตว์เลี้ยง ทบทวน
	25	ศุกร์	หน่วย สัตว์เลี้ยง ทดสอบระหว่างเรียน
6	26	จันทร์	หน่วย อาชีพ ตำรวจ ทหาร
	27	อังคาร	หน่วย อาชีพ หมอ พยาบาล
	28	พุธ	หน่วย อาชีพ ครู ชาวนา
	29	พฤหัสบดี	หน่วย อาชีพ ทบทวน
	30	ศุกร์	หน่วย อาชีพ ทดสอบระหว่างเรียน
7	31	จันทร์	หน่วย ของใช้ในโรงเรียน กระเป๋า ปากกา
	32	อังคาร	หน่วย ของใช้ในโรงเรียน ยางลบ ดินสอ
	33	พุธ	หน่วย ของใช้ในโรงเรียน โต๊ะ เก้าอี้
	34	พฤหัสบดี	หน่วย ของใช้ในโรงเรียน ทบทวน
	35	ศุกร์	หน่วย ของใช้ในโรงเรียน ทดสอบระหว่างเรียน

วิธีการสอนแบบดีไอ Direct Instruction:DI

กำหนดการสอน

กำหนดการสอนแบบดีไอ สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่าน สำหรับ การทดลองแบบกลุ่มตัวอย่างเดี่ยว (Single Subject Design)

สัปดาห์ที่	ครั้งที่	วัน	รายการที่สอน
8	36	จันทร์	หน่วย เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย กางเกง เสื้อ
	37	อังคาร	หน่วย เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย รองเท้า ถุงเท้า
	38	พุธ	หน่วย เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย หมวก เข็มขัด
	39	พฤหัสบดี	หน่วย เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย ทบทวน
	40	ศุกร์	หน่วย เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย ทดสอบระหว่างเรียน
9	41	จันทร์	หน่วย ของใช้ในครัว หม้อ กระทะ
	42	อังคาร	หน่วย ของใช้ในครัว จาน มีด
	43	พุธ	หน่วย ของใช้ในครัว ช้อน ส้อม
	44	พฤหัสบดี	หน่วย ของใช้ในครัว ทบทวน
	45	ศุกร์	หน่วย ของใช้ในครัว ทดสอบระหว่างเรียน
10	46	จันทร์	หน่วย เครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้าน วิทยุ โทรทัศน์
	47	อังคาร	หน่วย เครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้าน พัดลม ตู้เย็น
	48	พุธ	หน่วย เครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้าน เตารีด หม้อหุงข้าว
	49	พฤหัสบดี	หน่วย เครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้าน ทบทวน
	50	ศุกร์	หน่วย เครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้าน ทดสอบระหว่างเรียน

ดำเนินการโดยใช้วิธีการสอนแบบดีไอ ตามแผนการสอนเฉพาะบุคคลในด้านการอ่าน จำนวน 50 แผน ใช้เวลาในการสอนเป็นเวลา 10 สัปดาห์ ๆ ละ 5 วัน วันละ 30 นาที

วิธีการสอนแบบดีไอ Direct Instruction:DI

หลักการ

วิธีการสอนแบบดีไอ

การเรียนการสอนแบบดีไอ เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไปตามลำดับขั้นตอน ตรงไปตรงมา มีการกำหนดจุดประสงค์ในการสอนที่ชัดเจน เน้นการนำวิธีการสอนแบบวิเคราะห์งานมาใช้ โดยมีครูเป็นผู้นำทางไปสู่การเรียนรู้ตามลำดับขั้นพร้อมมีสื่อช่วย มีการบันทึกความก้าวหน้าของเด็กอย่างเป็นระบบ และมีการเสริมแรงขณะฝึกปฏิบัติ

วิธีการสอนแบบดีไอ Direct Instruction:DI

จุดประสงค์

เพื่อเป็นเครื่องมือในการพัฒนาทักษะด้านการอ่านของนักเรียน

เพื่อเป็นแนวทางในการสอนแก้ไขปัญหาด้านการอ่านของนักเรียน

เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติตามความสามารถของตนเอง

เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ในเวลาที่จำกัด และบรรลุจุดประสงค์

วิธีการสอนแบบดีไอ Direct Instruction:DI

วิธีการสอน/กิจกรรม

ดำเนินการสอนอย่างเป็นขั้นตอน ให้เด็กได้ปฏิบัติตามทีละขั้นโดยเน้นการนำวิธีการสอนแบบวิเคราะห์งานมาใช้ และการให้แรงเสริมเชิงบวกขณะฝึกปฏิบัติ โดยมีขั้นตอนการสอน ดังนี้

ขั้นตอนการสอนแบบดีไอ

ขั้นที่ 1 ขั้นกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

ครูบอกเนื้อหาที่จะเรียน / ทบทวนเรื่องที่เรียนมาแล้ว บอกจุดประสงค์ และกระบวนการเรียนการสอน

ขั้นที่ 2 ขั้นการนำเข้าสู่บทเรียน

ครูสอน อธิบาย แนะนำ หรือสาธิต เนื้อหา หรือทักษะใหม่ โดยใช้ สื่อ หรือกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติ เพื่อนำเข้าสู่บทเรียน

ขั้นที่ 3 ขั้นการสอน

ครูนำเสนอให้นักเรียนฝึกปฏิบัติตาม ให้นักเรียนตอบคำถามโดยครูให้ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อแก้ไข และเสริมแรงเมื่อคำตอบนั้นถูกต้อง

ขั้นที่ 4 ขั้นฝึกปฏิบัติโดยมีครูคอยดูแล

นักเรียนฝึกปฏิบัติแบบกึ่งทำด้วยตนเอง ภายใต้การดูแลของครู ซึ่งต้องให้ข้อมูลย้อนกลับ โดยให้คำชมเชยและบอกให้แก้ไขในสิ่งที่ผิด หรือเริ่มอธิบายใหม่

ขั้นที่ 5 ขั้นฝึกปฏิบัติเองโดยอิสระ

นักเรียนฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง มีการให้ข้อมูลย้อนกลับที่ช้าลง

ขั้นที่ 6 ขั้นสรุป

สรุปประเด็นเนื้อหาที่เรียนไปแล้ว โดยอาจให้ทำแบบฝึกทบทวน

😊 หลังเสร็จขั้นตอนการสอนแบบดีไอแล้ว ครูให้คำชมกับนักเรียนว่า เก่งมาก ดีมาก 😊

วิธีการสอนแบบดีไอ Direct Instruction:DI

เทคนิคการสอนแบบดีไอ

✿ สำหรับเด็กที่บกพร่องทางสติปัญญา ควรสอนเป็นรายบุคคล หรือกลุ่มเล็ก ๆ (ถ้าความสามารถใกล้เคียงกัน) เพราะครูสามารถให้ ข้อมูลย้อนกลับได้ทันที เพื่อแก้ไข และเสริมแรงเมื่อนักเรียนทำได้ ถูกต้อง

✿ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ไปตามลำดับขั้นตอน ตรงไปตรงมา ให้นักเรียนได้ปฏิบัติตาม

✿ เน้นการนำวิธีการสอนแบบวิเคราะห์งานมาใช้

✿ มีการบันทึกความก้าวหน้าของนักเรียนอย่างเป็นระบบ

✿ มีการให้สิ่งเสริมแรงเชิงบวก อย่างสม่ำเสมอ

วิธีการสอนแบบดีไอ Direct Instruction:DI

วิธีการวัดผลและประเมินผล

การดำเนินการทดสอบความสามารถในการอ่าน

ตอนที่ 1 แบบทดสอบการอ่านออกเสียงคำ

ดำเนินการทดสอบตามขั้นตอน ดังนี้

ก่อนทำการทดสอบ

1. ผู้ดำเนินการทดสอบควรศึกษาขั้นตอน วิธีการทดสอบให้เข้าใจก่อนลงมือทดสอบ
2. ผู้ดำเนินการทดสอบ เตรียมแบบทดสอบความสามารถในการอ่าน(สำหรับนักเรียน) และแบบบันทึกผลการอ่านออกเสียง(สำหรับครู)

ระหว่างทำการทดสอบ

1. ผู้ดำเนินการทดสอบ นำบัตรคำที่ใช้ในการทดสอบ ให้นักเรียนอ่านทีละบัตรคำ โดยผู้ทดสอบเป็นผู้แสดงบัตรให้นักเรียนดู ระยะห่างตามความเหมาะสมในระดับสายตาของนักเรียน
2. ผู้ทดสอบบอกให้นักเรียนอ่านคำที่แสดงให้ดู ภายในระยะเวลาประมาณ 5 วินาที ในแต่ละคำที่ใช้ทดสอบ ถ้านักเรียนไม่อ่าน ให้ผู้ทดสอบถามนักเรียนว่าอ่านได้ไหม ถ้านักเรียนตอบว่าอ่านไม่ได้ ให้ทดสอบคำอื่นต่อไป
3. ผู้ทดสอบบันทึกการอ่านของนักเรียนในแบบบันทึกการอ่านออกเสียงคำเมื่อทำการทดสอบเสร็จแล้ว ในแต่ละคำ
4. เมื่อทดสอบเสร็จแล้วในแต่ละหน่วย ให้พักได้ ประมาณ 2 นาที หรือตามความเหมาะสม แล้วดำเนินการทดสอบในหน่วยอื่นต่อไป

หลังทำการทดสอบ

ผู้ทดสอบตรวจสอบความเรียบร้อยของการทดสอบ การบันทึกคะแนนในแบบบันทึก และประเมินผลการอ่านออกเสียงจากแบบบันทึก

การบันทึกผลการประเมินผลการอ่านออกเสียงคำ

ดำเนินการในรูปของคณะกรรมการ โดยมีผู้บันทึกผลการประเมิน 2 คน และดำเนินการทดสอบ 1 คน

วิธีการสอนแบบดีไอ Direct Instruction:DI

แบบบันทึก การประเมินผลการอ่านออกเสียงคำ

หน่วย อวัยวะในร่างกาย						
คำ	หู	ตา	จมูก	ปาก	มือ	เท้า
ผลการอ่าน						
สรุปผลการอ่าน อ่านได้.....คำ						
หน่วย เครื่องมือ						
คำ	พ่อ	แม่	พี่	น้อง	ปู่	ยาย
ผลการอ่าน						
สรุปผลการอ่าน อ่านได้.....คำ						
หน่วย ผัก						
คำ	ผักบุ้ง	ตำลึง	แตงกวา	ฟักทอง	มะเขือ	พริก
ผลการอ่าน						
สรุปผลการอ่าน อ่านได้.....คำ						
หน่วย ผลไม้						
คำ	แตงโม	กล้วย	มะม่วง	มะยม	เงาะ	ลำไย
ผลการอ่าน						
สรุปผลการอ่าน อ่านได้.....คำ						
หน่วย สัตว์เลี้ยง						
คำ	หมา	แมว	เป็ด	ไก่	หมู	วัว
ผลการอ่าน						
สรุปผลการอ่าน อ่านได้.....คำ						
หน่วย อาชีพ						
คำ	หมอ	พยาบาล	ตำรวจ	ทหาร	ครู	ชาวนา
ผลการอ่าน						
สรุปผลการอ่าน อ่านได้.....คำ						

วิธีการสอนแบบดีใจ Direct Instruction:DI

แบบบันทึก การประเมินผลการอ่านออกเสียงคำ

หน่วย ของใช้ในโรงเรียน						
คำ	ดินสอ	ยางลบ	ปากกา	กระเป๋	โต๊ะ	เก้าอี้
ผลการอ่าน						
สรุปผลการอ่าน อ่านได้.....คำ						
หน่วย เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย						
คำ	กางเกง	เสื้อ	หมวก	รองเท้า	ถุงเท้า	เข็มขัด
ผลการอ่าน						
สรุปผลการอ่าน อ่านได้.....คำ						
หน่วย ของใช้ในครัว						
คำ	หม้อ	กระทะ	จาน	มีด	ช้อน	ส้อม
ผลการอ่าน						
สรุปผลการอ่าน อ่านได้.....คำ						
หน่วย เครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้าน						
คำ	วิทยุ	โทรทัศน์	ตู้เย็น	พัดลม	เตารีด	หม้อหุงข้าว
ผลการอ่าน						
สรุปผลการอ่าน อ่านได้.....คำ						

หมายเหตุ : อ่านได้ ✓ อ่านไม่ได้ ✗ อ่านได้..... คำ คิดเป็น ..... คะแนน

คณะกรรมการประเมิน

.....

(.....) (.....) (.....)

ครูการศึกษาพิเศษ

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ครูสอนเสริม

วิธีการสอนแบบดีไอ Direct Instruction:DI

การดำเนินการทดสอบความสามารถในการอ่าน

ตอนที่ 2 แบบทดสอบวัดความเข้าใจความหมายของคำ

ดำเนินการทดสอบตามขั้นตอน ดังนี้

ก่อนทำการทดสอบ

1. ผู้ดำเนินการทดสอบควรศึกษาขั้นตอน วิธีการทดสอบให้เข้าใจก่อนลงมือทดสอบ
2. ผู้ดำเนินการทดสอบ เตรียมแบบทดสอบ วัดความเข้าใจความหมายของคำ (สำหรับนักเรียน)

ระหว่างทำการทดสอบ

1. ผู้ดำเนินการทดสอบ อ่านคำชี้แจง และอธิบายวิธีการทำแบบทดสอบ ให้นักเรียนฟัง
2. ผู้ทดสอบ แจกแบบทดสอบให้นักเรียนเขียนชื่อ และนามสกุล ลงในแบบทดสอบให้เรียบร้อย
3. ครอบชื่อหน่วยให้นักเรียนรู้ และใช้เวลาในการทำแบบทดสอบ หน่วยละ ประมาณ 3 นาที เมื่อนักเรียนทำแบบทดสอบเสร็จในแต่ละหน่วย ให้หยุดพักได้ 1 นาที หรือตามความเหมาะสม แล้วทำแบบทดสอบในหน่วยต่อไป จนแล้วเสร็จ

หลังทำการทดสอบ

ผู้ทดสอบแบบตรวจแบบทดสอบ บันทึกคะแนนลงในแบบบันทึก และประเมินผลการทำแบบทดสอบวัดความเข้าใจความหมายของคำของนักเรียน

วิธีการสอนแบบดีไอ Direct Instruction:DI

แบบบันทึก การประเมินผลการทดสอบวัดความเข้าใจความหมายของคำ

หน่วย อวัยวะในร่างกาย						
คำ	หู	ตา	จมูก	ปาก	มือ	เท้า
ผลการทดสอบ						
สรุปผลการทดสอบ ทำได้ ..... ข้อ						
หน่วย เครื่องญาติ						
คำ	พ่อ	แม่	พี่	น้อง	ปู่	ยาย
ผลการทดสอบ						
สรุปผลการทดสอบ ทำได้ ..... ข้อ						
หน่วย ผัก						
คำ	ผักบุ้ง	ตำลึง	แตงกวา	ฟักทอง	มะเขือ	พริก
ผลการทดสอบ						
สรุปผลการทดสอบ ทำได้ ..... ข้อ						
หน่วย ผลไม้						
คำ	แตงโม	กล้วย	มะม่วง	มะขม	เงาะ	ลำไย
ผลการทดสอบ						
สรุปผลการทดสอบ ทำได้ ..... ข้อ						
หน่วย สัตว์เลี้ยง						
คำ	หมา	แมว	เป็ด	ไก่	หมู	วัว
ผลการทดสอบ						
สรุปผลการทดสอบ ทำได้ ..... ข้อ						
หน่วย อาชีพ						
คำ	หมอ	พยาบาล	ตำรวจ	ทหาร	ครู	ชาวนา
ผลการทดสอบ						
สรุปผลการทดสอบ ทำได้ ..... ข้อ						

วิธีการสอนแบบดีไอ Direct Instruction:DI

แบบบันทึก การประเมินผลการทดสอบวัดความเข้าใจความหมายของคำ

หน่วย ของใช้ในโรงเรียน						
คำ	ดินสอ	ยางลบ	ปากกา	กระเป๋	โต๊ะ	เก้าอี้
ผลการทดสอบ						
สรุปผลการทดสอบ ทำได้ ..... ข้อ						
หน่วย เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย						
คำ	กางเกง	เสื้อ	หมวก	รองเท้า	ถุงเท้า	เข็มขัด
ผลการทดสอบ						
สรุปผลการทดสอบ ทำได้ ..... ข้อ						
หน่วย ของใช้ในครัว						
คำ	หม้อ	กระทะ	จาน	มีด	ช้อน	ส้อม
ผลการทดสอบ						
สรุปผลการทดสอบ ทำได้ ..... ข้อ						
หน่วย เครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้าน						
คำ	วิทยุ	โทรทัศน์	ตู้เย็น	พัดลม	เตารีด	หม้อหุงข้าว
ผลการทดสอบ						
สรุปผลการทดสอบ ทำได้ ..... ข้อ						

หมายเหตุ : ทำถูก ✓   ทำไม่ถูก ✗   ทำได้..... ข้อ   คิดเป็น ..... คะแนน

เกณฑ์การตัดสินรวม เป็นการนำคะแนนการอ่านออกเสียงคำและความเข้าใจความหมายของคำมารวมกัน เป็นคะแนนเต็ม 120 คะแนน โดยใช้ค่าพิสัยในการแบ่งคะแนนออกเป็น 3 ระดับ แล้วพิจารณาตามเกณฑ์ ดังนี้

- 81 – 120   คะแนน   หมายถึง   มีความสามารถในการอ่านอยู่ในระดับดี
- 41 - 80   คะแนน   หมายถึง   มีความสามารถในการอ่านอยู่ในระดับพอใช้
- 0 - 40   คะแนน   หมายถึง   มีความสามารถในการอ่านอยู่ในระดับที่ต้องปรับปรุง

วิธีการสอนแบบดีไอ Direct Instruction:DI

ตัวอย่าง กิจกรรมการสอนแบบดีไอ

ขั้นตอนการสอนแบบดีไอ

ขั้นที่ 1 ขั้นกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

ครูแจ้งให้นักเรียนทราบว่า เมื่อนักเรียน เรียนจบแล้ว นักเรียนต้องอ่านออกเสียง คำที่เรียน และเข้าใจความหมายของคำ ได้ถูกต้อง

ขั้นที่ 2 ขั้นการนำเข้าสู่บทเรียน

ครูใช้กิจกรรม เกม เพลง ปริศนาคำทาย ฯลฯ

ขั้นที่ 3 ขั้นการสอน

- 1.ครูแสดงบัตรภาพ ที่ด้านหน้านักเรียน ครูออกเสียงคำตามภาพให้นักเรียนออกเสียงคำตามครู
- 2.ครูแสดงบัตรคำประกอบภาพ และอ่านออกเสียงคำให้นักเรียนออกเสียงคำตามครู
3. ครูแสดงบัตรคำ ครูอ่านออกเสียงคำ ให้นักเรียนออกเสียงคำตามครูเมื่อครูอ่านจบ

ขั้นที่ 4 ขั้นฝึกปฏิบัติโดยมีครูคอยดูแล

1. ครูวางบัตรคำ ไว้บน โต๊ะ ครูออกเสียงคำในบัตรคำ และให้นักเรียนชี้คำถ้านักเรียนชี้ได้ ถูกต้องครูให้คำชม เก่งมาก ดีมาก
2. ครูสลับที่บัตรคำ ที่วางไว้บน โต๊ะ ครูชี้ที่บัตรคำ ให้นักเรียนออกเสียง อ่านคำตามที่ครูชี้ ถ้านักเรียนอ่านคำผิดหรือไม่อ่านคำนั้นภายในเวลา 5 วินาที ให้ครูอ่านคำนั้นให้นักเรียนฟัง ให้นักเรียนออกเสียงตามครู
3. ทำตามขั้นตอนที่ 1 และ 2 อย่างน้อย 2 ครั้ง หรือจนกระทั่งนักเรียนสามารถ อ่านคำได้ ครูให้คำชม เก่งมาก ดีมาก และฝึกปฏิบัติในขั้นต่อไป

ขั้นที่ 5 ขั้นฝึกปฏิบัติเองโดยอิสระ

นักเรียนฝึกอ่านออกเสียงคำที่เรียนจากกระเป๋าทหารหา จนเกิดความคล่องแคล่ว และมั่นใจ ในการอ่านออกเสียงคำ

ขั้นที่ 6 ขั้นสรุป

ครูแสดงบัตรคำ ให้นักเรียนอ่านออกเสียงคำ และทำแบบฝึกวัดความเข้าใจ ความหมายของคำ

☺ หลังเสร็จ ขั้นตอนการสอนแบบดีไอแล้ว ครูให้คำชมกับนักเรียนว่า เก่งมาก ดีมาก ☺

วิธีการสอนแบบดีไอ Direct Instruction:DI

เอกสารอ้างอิง

- กึ่งฟ้า สินธุวงษ์. (2546). รูปแบบการสอนตรง. (ออนไลน์). แหล่งที่มา
<http://lvdo.kku.ac.th/mediacenter-upload/libs/html/1043/kingta005.pdf>. วันที่สืบค้น
31 พฤษภาคม 2553.
- ชนิศา อภิชาติบุตร. (2553). การสอนโดยตรง (Direct Instruction). (ออนไลน์). แหล่งที่มา
http://wiki.edu.chula.ac.th/groups/90e28/wiki/e4bf5/Direct_Instruction.html. วันที่สืบค้น
25 มกราคม 2553.
- ทิตินา แคมมณี. (2547). ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ.
พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ผดุง อารยะวิญญู. (2544). เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : แวนแก้ว.
- เยาวพา เดชะคุปต์. (2542). การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : เอพีกราฟฟิกส์ ดีไซน์.
- วีระเดช เชื้อนาม. (2545). การจัดการเรียนรู้แบบชี้แนะ ในหนังสือ 19 วิธีการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนา
ความรู้และทักษะ. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- Abisamra Nada. (2006). **Lesson Plans Direct – instruction Model**. (online). Available.
<http://members.fortunecity.com/nadabs/directlesson.html>.
- Alabama Federation. (2010). **Tips for Teachers**. (online). Available.
http://www/afces/org/tipsforteachers/tips_d4.html.
- Bandura, Albert. (1977). **Social Learning Theory**. New Jersey: Prentice.
- Cartwright, Phillips G.; Cartwright, Carol A.; & Majorie E. (1995). **Educating Special
Learners**. 4th ed. California USA: Wadsworth.
- Robert L. Morgan; Whorton James E.; & Gunsalus Cynthia . (2005). **Planning for Direct
Instruction**. Retrieved December 7,2006,[http://www.hope.edu/academic/
education/wessman/2block .htm](http://www.hope.edu/academic/education/wessman/2block.htm).
- wiscon Policy Research Institute. (March 2001). **Direct Instruction and the Teaching of Eary Reading**.
14(2): 10,23. Retrieved May 3,2009, from www.wpri.org/Reports/Volume14/Vol14no2/pdf.

วิธีการสอนแบบดีไอ Direct Instruction:DI

ประวัติผู้รายงาน

ชื่อ – สกุล	: นางสาวศรุชา นาคทรัพย์
วัน เดือน ปี เกิด	: 13 มีนาคม 2518
สถานที่เกิด	: 46 หมู่ 4 ต.บ้านป้อม อ.คีรีมาศ จ.สุโขทัย
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	: 144 หมู่ 4 ต.บ้านป้อม อ.คีรีมาศ จ.สุโขทัย 64160
ตำแหน่งหน้าที่	: ครูวิทยฐานะ ครูชำนาญการ
สถานที่ทำงานในปัจจุบัน	: โรงเรียนบ้านยางเมือง อำเภอคีรีมาศ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2530	: ป.6 โรงเรียนบ้านป้อมประชานุกูล อ.คีรีมาศ จ.สุโขทัย
พ.ศ.2536	: ม.6 โรงเรียนอุดมครุณี อ.เมือง จ.สุโขทัย
พ.ศ.2540	: ปริญญาตรี ค.บ. การศึกษาพิเศษ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต กทม.
พ.ศ.2546	: ปริญญาโท กศ.ม. การศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร กทม.

วิธีการสอนแบบดีไอ Direct Instruction:DI

ภาคผนวก

เผยแพร่บนเว็บไซต์
www.kroobinnok.com

วิธีการสอนแบบดีไอ Direct Instruction:DI

ทฤษฎีการสอนแบบดีไอ

ความหมายของการสอนแบบดีไอ

การสอนแบบดีไอ (Direct Instruction :DI) ได้มีนักการศึกษาได้กล่าวถึง วิธีการสอนแบบนี้ไว้ หลายชื่อด้วยกัน เช่น การสอนโดยตรง หรือการสอนแบบทางตรง ซึ่งในที่นี้เราใช้เรียกวิธีการสอนแบบนี้ว่า การสอนแบบดีไอ ซึ่งเป็นวิธีการสอนที่เน้นกระบวนการให้เป็นไปตามลำดับขั้นตอนที่ชัดเจน เหมาะที่จะสอนกับนักเรียนเป็นกลุ่มย่อยๆ หรือสอนเป็นรายบุคคลโดยมีลักษณะที่น่าสนใจคือ เป็นการสอนที่นำการวิเคราะห์งานมาใช้ ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ไปตามลำดับขั้นตอน ให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจนเกิดทักษะในแต่ละขั้นตอน และมีการให้สิ่งเสริมแรงเชิงบวกขณะฝึกปฏิบัติ

กิงฟ้า สินธุวงษ์ (2546 : ออนไลน์) ได้กล่าวว่า การสอนแบบดีไอ หมายถึง การสอนที่เน้นเนื้อหาวิชาการ โดยมีครูเป็นผู้นำทางไปสู่การเรียนรู้ตามลำดับขั้นพร้อมสื่อช่วย จุดประสงค์ของการเรียนการสอนจะต้องแจ่มชัด ในกิจกรรมที่ผู้เรียนต้องการกระทำ เวลาต้องพอเพียงและเป็นไปอย่างต่อเนื่อง เนื้อหาต้องครอบคลุมและกว้างขวาง การทำกิจกรรมของผู้เรียนต้องมีการกำกับดูแลตลอดเวลา ต้องมีการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนทันที ผู้สอนจะต้องคัดเลือกและควบคุมสื่อการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนตามจุดประสงค์อย่างเหมาะสมกับอัตราการเรียนรู้ในแต่ละขั้น ปฏิสัมพันธ์ต้องมีในลักษณะที่ไม่ใช่การควบคุม

ชนิศา อภิชาตบุตร (2553 : ออนไลน์) ได้กล่าวไว้ว่า การสอนแบบดีไอ คือการจัดการเรียนการสอนกลุ่มเล็ก ครูเป็นผู้ดำเนินการสอนเกือบทั้งหมดโดยใช้วิธีแยกย่อยทักษะการเรียนรู้ออกเป็นขั้นเป็นตอน และสอนไปตามขั้นตอนอย่างมีระบบ ส่วนมากจะใช้วิธี Model-Lead-Test (MLT) คือการนำเสนอหรือสาธิตให้ดูก่อน (Model) แล้วให้ผู้เรียนทำตาม(Lead) จากนั้นจึงทดสอบว่าทำได้จริง (Test) โดยครูอธิบายทุกขั้นตอนอย่างละเอียด ครูและผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ตลอดเวลาการสอน มีการให้สิ่งเสริมแรงทางบวก เช่น คำชม ประเด็นสำคัญอีกประการหนึ่งในการสอนแบบดีไอคือ ได้พัฒนามาใช้สอนผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ โดยเฉพาะผู้ที่มีความบกพร่องประเภทที่ไม่เห็นเด่นชัด และเรียนร่วมในโรงเรียนทั่วไป เช่น บกพร่องทางการเรียนรู้ ออทิสติก และบกพร่องทางสติปัญญา และยังมีงานวิจัยสนับสนุนเป็นจำนวนมาก ระบุว่า การสอนรูปแบบนี้เหมาะสมกับการสอนผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ หรือมีภาวะเสี่ยงต่อความล้มเหลวในการเรียน

ทิสนา แจมมณี (2547 : 114) ได้กล่าวถึงความหมายของการอ่านแบบดีไอ ไว้ว่า การสอนแบบดีไอ หมายถึง การดำเนินการเพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ข้อมูล ความรู้ ข้อเท็จจริง หรือวิธีการ กระบวนการต่าง ๆ อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ โดยการถ่ายทอดข้อมูลเหล่านั้นอย่างตรงไป ตรงมา

วิธีการสอนแบบดีไอ Direct Instruction:DI

ทฤษฎีการสอนแบบดีไอ

ผดุง อารยะวิญญู (2544 :60) กล่าวว่า การสอนแบบดีไอ เป็นกระบวนการสอนแบบหนึ่งที่มีขั้นตอนการสอนที่เด็กจะต้องปฏิบัติตามในแต่ละชั้น เมื่อเด็กมีทักษะในแต่ละชั้นแล้ว จึงให้เด็กเรียนในชั้นที่สูงขึ้น มีการกำหนดจุดประสงค์ในการสอนที่ชัดเจน เน้นการนำวิธีการสอนแบบวิเคราะห์งานมาใช้ มีการบันทึกความก้าวหน้าของเด็กอย่างเป็นระบบ และนำวิธีการปรับพฤติกรรมเด็กมารวมใช้ด้วย

โรเซนเบิร์ก โอ ซี แอน ซี (G.A. Cartwright ; & Majorie E. 1995 : 537; Citing Rosenberg, O'Shea & O'Shea) กล่าวว่า การสอนแบบดีไอ เป็นการสอนที่มีครูเป็นผู้ดูแลอย่างใกล้ชิด จนนักเรียนได้เรียนรู้ฝึกปฏิบัติและเกิดทักษะในการเรียนรู้อย่างแท้จริง

สถาบันวิจัยนโยบายวิสคอนซิน (Wisconsin Policy Research Institute. 2009 :online) ได้เขียนไว้ในรายงานของสถาบันเกี่ยวกับการนำวิธีการสอนแบบดีไอมาใช้ในการสอนอ่านเบื้องต้น โดยได้ให้คำนิยามของการสอนแบบดีไอไว้ว่า เป็นการสอนทักษะในการปรับตัว และการฝึกปฏิบัติ ซึ่งให้ความสำคัญกับการสอนกลุ่มย่อย โดยครูต้องดูแลอย่างใกล้ชิด และระมัดระวัง มีการออกคำสั่งที่ชัดเจน และได้นำการวิเคราะห์งานมารวมด้วย

สรุปได้ว่า การสอนแบบดีไอ หมายถึง การสอนที่นำการวิเคราะห์งาน มาใช้สอนอย่างเป็นลำดับขั้นตอนที่ชัดเจน มีการใช้สื่อประกอบการสอน ให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจนเกิดทักษะ มีครูสาธิต ให้นักเรียนปฏิบัติตาม มีการฝึกโดยมีครูคอยดูแล ฝึกปฏิบัติเองโดยอิสระ ครู และนักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ ตลอดเวลาการสอน และมีการให้สิ่งเสริมแรงเชิงบวกขณะฝึกปฏิบัติ

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบดีไอ

ทฤษฎีการเรียนรู้ มีมากมายหลายกลุ่มด้วยกัน แต่ละทฤษฎีมีหลักการและแนวคิดแตกต่างกันไป ในที่นี้ได้้นำทฤษฎีของ นักการศึกษาหลายท่านที่เกี่ยวข้องกับวิธีการสอนแบบดีไอ ดังนี้

1.ทฤษฎีการเรียนรู้โดยการสังเกต และเลียนแบบของอัลเบิร์ต แบนดูรา (Albert Bandula.1977) แบนดูรา ได้อธิบายถึงกระบวนการสำคัญในการเรียนรู้โดยการสังเกต หรือการเรียนรู้โดยตัวแบบว่ามีทั้งหมด 4 อย่างคือ

1.1 กระบวนการความใส่ใจ (Attention) ความใส่ใจของผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญมาก ถ้าผู้เรียนไม่มีความใส่ใจ การเรียนรู้โดย การสังเกต หรือการเลียนแบบก็จะไม่เกิดขึ้น

1.2 กระบวนการจดจำ (Retention) การที่ผู้เรียนหรือผู้สังเกตสามารถที่จะเลียนแบบหรือแสดงพฤติกรรมเหมือนตัวแบบได้ ก็เพราะผู้เรียนบันทึกสิ่งที่ตนสังเกตจากตัวแบบไว้ในความจำระยะยาว จึงเป็นสิ่งที่ผู้เรียนสามารถแสดงพฤติกรรมเลียนแบบจากตัวแบบได้ แม้เวลาจะผ่านไปนานและถ้าผู้เรียนมีโอกาสที่จะเห็นตัวแบบที่จะต้องเรียนซ้ำ ก็จะเป็นการช่วยให้ความจำดียิ่งขึ้น

วิธีการสอนแบบดีไอ Direct Instruction:DI

ทฤษฎีการสอนแบบดีไอ

1.3 กระบวนการแสดงพฤติกรรมเหมือนตัวอย่าง (Reproduction) กระบวนการแสดงพฤติกรรมเหมือนตัวแบบ เป็นกระบวนการที่ผู้เรียนแปรสภาพ ภาพพจน์ หรือสิ่งที่จำไว้เป็นการเข้ารหัสถ้อยคำ ในที่สุดก็แสดงออกมาเป็นการกระทำหรือแสดงพฤติกรรมเหมือนกับตัวแบบ ปัจจัยที่สำคัญของกระบวนการนี้คือ ความพร้อมทางด้านร่างกายและทักษะที่จำเป็นจะต้องใช้ในการเลียนแบบของผู้เรียน ถ้าหากผู้เรียนไม่มีความพร้อมก็จะไม่สามารถที่จะจำพฤติกรรมเลียนแบบได้

1.4 กระบวนการจูงใจ (Motivation) แรงจูงใจของผู้เรียนที่จะแสดงพฤติกรรมเหมือนตัวแบบที่ตนสังเกตเห็นมาจากความคาดหวังว่า การเลียนแบบจะนำประโยชน์มาให้ เช่นการได้รับแรงเสริม หรือรางวัล หรืออาจนำประโยชน์บางสิ่งบางอย่างมาให้ รวมทั้งการคิดว่า การแสดงพฤติกรรมเหมือนตัวแบบจะทำให้ตนหลีกเลี่ยงปัญหาได้ ในห้องเรียนเวลาครูให้รางวัลหรือลงโทษพฤติกรรมของนักเรียนคนใดคนหนึ่ง นักเรียนทั้งห้องก็จะเรียนรู้โดยการสังเกต และเป็นแรงจูงใจให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรม หรือไม่แสดงพฤติกรรม

2. ทฤษฎีการเรียนรู้จากการฝึกของธอร์นไคค์ การเรียนรู้จากการฝึกเป็นหนึ่งในสามกฎการเรียนรู้ของธอร์นไคค์ ซึ่งทำการทดลองเกี่ยวกับทฤษฎีการเรียนรู้ที่เน้นความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง และสามารถสรุปเป็นกฎการเรียนรู้ได้ ดังนี้

2.1 กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) หมายถึง สภาพความพร้อมหรือความมีวุฒิภาวะของผู้เรียนทั้งทางร่างกาย อวัยวะต่าง ๆ ในการเรียนรู้และจิตใจ รวมทั้งพื้นฐานประสบการณ์เดิม สภาพความพร้อมของหู ตา ประสาท สมอง กล้ามเนื้อ ประสบการณ์เดิมจะเชื่อมโยงกับความรู้ หรือสิ่งใหม่ ตลอดจนความสนใจ ความเข้าใจต่อสิ่งที่เรียน ถ้าผู้เรียนมีความเข้าใจตามองค์ประกอบต่าง ๆ ดังกล่าว ก็จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้

2.2 กฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercise) หมายถึง การที่ผู้เรียนได้ฝึกหัดหรือกระทำซ้ำๆ บ่อยๆ ย่อมทำให้เกิดความสมบูรณ์ ถูกต้อง กฎแห่งการฝึกหัด แบ่งออกเป็น

2.2.1 กฎแห่งการใช้ (Law of Use) หมายถึง การฝึกฝน การตอบสนองอย่างใดอย่างหนึ่งอยู่เสมอ ย่อมทำให้เกิดพันธะที่แน่นแฟ้นระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง ซึ่งเมื่อได้เรียนรู้สิ่งใดแล้ว ได้นำไปใช้บ่อยๆ เป็นประจำ ก็จะทำให้ความรู้ยังคงทนถาวรและไม่ลืม

2.2.2 กฎแห่งการไม่ใช้ (Law of Disuse) หมายถึง การไม่ได้ฝึกฝน หรือไม่ได้ใช้ ไม่ได้ทำบ่อย ๆ ย่อมทำให้ความมั่นคงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองอ่อนกำลังลง หรือลดความเข้มข้นลง เมื่อบุคคลได้เกิดการเรียนรู้แล้ว ไม่นำไปใช้หรือไม่เคยใช้ อาจทำให้ลืม หรือทำได้ไม่ดีเท่าที่ควร

วิธีการสอนแบบดีไอ Direct Instruction:DI

ทฤษฎีการสอนแบบดีไอ

2.3 กฎแห่งความเป็นผล (Law of Effect) กฎนี้เป็นผลทำให้เกิดความพอใจ กล่าวคือ เมื่ออินทรีย์ได้รับความพอใจ จะทำให้พ้นระ หรือสิ่งเชื่อมโยง ระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองมีความเข้มแข็งมั่นคง หรือเกิดความอยากจะเรียนรู้มากขึ้น แต่ถ้าอินทรีย์ได้รับผลที่ไม่พอใจ ก็จะทำให้ไม่อยากจะเรียนรู้ หรือเบื่อหน่าย เป็นผลเสียต่อการเรียนรู้

3. ทฤษฎีการเสริมแรงของ Skinner สกินเนอร์เป็นผู้คิดทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบการกระทำหรือแบบปฏิบัติการซึ่งมีชื่อเรียกต่าง ๆ กันคือ Operant Conditioning Theory หรือ Instrumental Conditioning Theory หรือ Type-R Conditioning Theory ซึ่งเน้นถึงการเสริมแรง (Reinforcement) โดยแบ่งเป็น 2 ลักษณะคือ

3.1 การเสริมแรงทางบวก (Positive Reinforcement) หมายถึงสิ่งเร้าใด ๆ ซึ่งเมื่อนำมาใช้แล้วทำให้อัตราการตอบสนองเพิ่มขึ้น เช่น คำชมเชย รางวัล อาหาร

3.2 การเสริมแรงทางลบ (Negative Reinforcement) หมายถึงสิ่งเร้าใด ๆ ซึ่งเมื่อนำมาใช้แล้วทำให้การตอบสนองเพิ่มขึ้นในทางลบ เป็นตัวเสริมแรงทางลบ เช่น เสียงดัง อากาศร้อน คำตำหนิ การลงโทษ เป็นการนำตัวเสริมแรงลบเข้ามา เพราะการทำโทษบางอย่างหากนำมาใช้จะมีผลให้อัตราการตอบสนองเปลี่ยนไปในลักษณะที่เพิ่มขึ้น (เยาหวา เดชะคุปต์. 2542 : 61-63)

ขั้นตอนการสอนแบบดีไอ

การสอนแบบดีไอ เป็นการสอนที่มีลำดับขั้นตอนที่ชัดเจน มุ่งให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติจนเกิดทักษะ มีนักการศึกษาได้กล่าวถึง ขั้นตอนการสอนแบบดีไอ ไว้ดังนี้

คาร์ทไรท์ จี, คาร์ทไรท์ เอ และมาโจรี อี (Cartwright G ; Cartwright A ; & Majorie E.1995 : 537) กล่าวถึงขั้นตอนการสอนแบบดีไอว่ามี 7 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ระบุประเมินความสามารถของนักเรียนว่ามีทักษะอยู่ในระดับใด

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดเป้าหมายในการสอน

ขั้นตอนที่ 3 วางแผนการสอนอย่างเป็นลำดับขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 4 เลือกหรือเตรียมสื่อที่เหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหาที่จะสอน

ขั้นตอนที่ 5 จัดเรียงลำดับการสอนให้เหมาะสม โดยสอนจากเรื่องที่ย่างไปหายาก

ขั้นตอนที่ 6 กำหนดสิ่งเสริมแรงที่เหมาะสมกับความสนใจ ความต้องการของนักเรียน

ขั้นตอนที่ 7 ประเมินความก้าวหน้าของนักเรียน

วิธีการสอนแบบดีไอ Direct Instruction:DI

ทฤษฎีการสอนแบบดีไอ

จอยซ์ และวีล (กิงฟ้า สินธุวงษ์. 2553 : ออนไลน์. อ้างถึงใน Joyce and Weil. 1992) ได้นำเสนอขั้นตอนการสอนแบบดีไอ ไว้ดังนี้

ขั้นที่ 1 การปฐมนิเทศ ผู้สอนบอกเนื้อหาที่จะเรียน ทบทวนเรื่องที่เรียนมาแล้ว บอกจุดประสงค์ของบทเรียน และกระบวนการเรียนการสอนที่จะใช้ในบทเรียน

ขั้นที่ 2 การนำเสนอ ผู้สอนอธิบายหรือสาธิตเนื้อหาหรือทักษะใหม่ โดยใช้สื่อและกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติประกอบพร้อมกับการตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียน

ขั้นที่ 3 การนำเสนอแบบฝึกหัด / การฝึกปฏิบัติตามแบบ ผู้สอนนำเสนอให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติตาม ให้ผู้เรียนตอบคำถามโดยผู้สอนให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อแก้ไขและเสริมแรงเมื่อคำตอบนั้นถูกต้อง

ขั้นที่ 4 การฝึกตามคำแนะนำ ผู้เรียนฝึกปฏิบัติแบบกึ่งทำด้วยตนเอง ภายใต้การควบคุม ดูแลของผู้สอน ซึ่งต้องให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนโดยใช้การชมเชย และบอกให้แก้ไขในสิ่งที่ผิด โดยบอกว่าทำผิดหรือถูก และแก้ไขอย่างไร หรืออาจสอนหรือเริ่มอธิบายใหม่

ขั้นที่ 5 การฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง ผู้เรียนฝึกปฏิบัติด้วยตนเองที่บ้านหรือในชั้นเรียน มีการให้ข้อมูลย้อนกลับที่ช้าลง การฝึกปฏิบัติด้วยตนเองมีเกิดขึ้นบ่อยครั้งแล้วแต่เวลาผู้สอนอาจยืดอกออกไป เช่น การให้ฝึกทุกสัปดาห์ หรือทุกเดือน เพื่อทบทวนความเข้าใจ

วีระเดช เชื้อนาม (2547 : 231) กล่าวถึงขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้แบบดีไอ ไว้ว่า ประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ทบทวนความรู้เดิม เป็นการทบทวนเนื้อหาความรู้เดิมที่ผู้เรียนได้ผ่านมาแล้ว ผู้สอนอาจใช้การซักถามทบทวนตรวจสอบการบ้านในบทเรียนที่ผ่านมา พร้อมทั้งอธิบายความเชื่อมโยงระหว่างเนื้อหาที่ผู้เรียนได้เรียนมาแล้วกับเนื้อหาที่จะเรียนต่อไป ในขั้นนี้ส่วนใหญ่จะเป็นการใช้คำถามพร้อมทั้งให้ผู้เรียนร่วมอภิปราย

ขั้นที่ 2 บอกวัตถุประสงค์ เป็นการบอกวัตถุประสงค์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนทราบวัตถุประสงค์ที่ผู้สอนบอกผู้เรียน ควรชัดเจน และใช้ภาษาง่าย ๆ ในขั้นนี้ผู้เรียนควรจะได้รู้ว่าจะได้รับสิทธิประโยชน์อะไรบ้าง หลังจากที่ได้เรียนจบบทเรียน ผลงานของผู้เรียนควรจะเป็นอย่างไร พร้อมทั้งเนื้อหาโดยสังเขปและที่สำคัญผู้สอนต้องระบุบทบาทความรับผิดชอบของผู้เรียนแต่ละคนแต่ละกลุ่มด้วยว่า ใครมีหน้าที่ทำอะไรในระหว่างการปฏิบัติ วัตถุประสงค์ของการเรียนจะต้องสัมพันธ์กับเนื้อหาที่ผ่านมา

วิธีการสอนแบบดีไอ Direct Instruction:DI

ทฤษฎีการสอนแบบดีไอ

ขั้นที่ 3 นำเสนอเนื้อหาใหม่ เป็นการนำเสนอเนื้อหาสารสนเทศ หรือทักษะ ซึ่งผู้สอนจะต้องจัดเตรียม และวิเคราะห์เนื้อหาให้เป็นไปอย่างมีลำดับขั้นตอนที่ชัดเจน ควรมีตัวอย่าง และคำถามที่หลากหลาย และคำถามในระหว่างการสอน ในการสอนแต่ละขั้นตอน หรือแต่ละเนื้อหา ควรจะมีการใช้สื่อ โสตทัศนอุปกรณ์ประกอบการสอน และให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ในขั้นนี้ถือได้ว่ามีความสำคัญมาก โดยเฉพาะในส่วนของ การจัดเรียงเนื้อหา ซึ่งเป็นการนำความรู้จากผู้สอน ไปสู่เด็กโดยตรง

ขั้นที่ 4 ฝึกโดยการชี้แนะ เป็นการให้ผู้เรียนได้ฝึกโดยผู้สอนจะควบคุมกระบวนการ และตรวจสอบการทำงานของผู้เรียนอย่างใกล้ชิดทั้งรายบุคคลและกลุ่มอิสระ โดยผู้สอนมอบหมายให้ผู้เรียนฝึกอิสระ พร้อมทั้งแก้ไขข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงานของผู้เรียน เทคนิคที่จะใช้ในขั้นนี้มีหลายวิธีซึ่งการใช้คำถามเพื่อสอบถามความคิดของผู้เรียนในระหว่างปฏิบัติเป็นวิธีที่ใช้มากที่สุด โดยจะซักถามควบคู่กับการฝึกปฏิบัติ

ขั้นที่ 5 ฝึกปฏิบัติโดยอิสระ เป็นการให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติโดยผู้สอนมอบหมายงานให้ผู้เรียนได้ทำโดยอิสระ การฝึกโดยอิสระ ผู้สอนต้องตรวจสอบการทำงานของผู้เรียนอย่างระมัดระวัง ทั้งการทำงานรายบุคคล หรือรายกลุ่ม โดยเฉพาะในการสอนก่อนการฝึกปฏิบัติ ต้องจัดเตรียมเอกสารคู่มือการทำงานและเวลาที่ฝึกต้องเพียงพอต่อการฝึกแต่ละครั้ง เพื่อให้ผู้เรียนได้ทำงานตามที่ผู้สอนได้กำหนด ในระหว่างที่ฝึก ผู้สอนควรอยู่ห่าง ๆ เพื่อตรวจสอบว่าผู้เรียนปฏิบัติได้ถูกต้อง ไม่มีข้อผิดพลาด หรือเกิดความผิดพลาดระหว่างการฝึก

ขั้นที่ 6 การทบทวน การทบทวนเนื้อหาที่ผู้เรียนได้เรียนไปแล้วทั้งหมด พร้อมทั้งให้งานเพิ่มเติมจากการเรียน ซึ่งขั้นตอนการทบทวนควรจะมีอยู่ในแผนการสอนทุกครั้ง ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีทักษะมากขึ้น และพร้อมที่จะเรียนรู้ในขั้นต่อไป

อปีแซมร่า นาดา (Abisamra Nada, 2010:Online) อธิบายถึงรูปแบบของการสอนแบบดีไอ ไว้ว่ามี 7 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 กำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ชัดเจนในสิ่งที่ต้องการให้นักเรียนปฏิบัติ เกณฑ์ในการวัด และประเมินผลพฤติกรรมที่เกิด

ขั้นที่ 2 การแนะนำบทเรียน เกณฑ์ในการประเมินผล และการตั้งความคาดหวังว่าภายหลังจากที่เรียนไปแล้ว นักเรียนเกิดพฤติกรรมตามที่ตั้งไว้ในจุดประสงค์อยู่ในระดับใด

ขั้นที่ 3 การสอน ครูเป็นผู้นำเสนอ สาธิตให้นักเรียนทั้งชั้น หรือกลุ่มย่อยดูโดยละเอียดตามขั้นตอน

ขั้นที่ 4 ฝึกปฏิบัติโดยมีครูคอยดูแล และให้คำแนะนำ ซึ่งนักเรียนพยายามค้นหาข้อมูล ความรู้ และครูจะช่วยแก้ไขเมื่อนักเรียนปฏิบัติไม่ถูก

ขั้นที่ 5 ฝึกปฏิบัติโดยอิสระ นักเรียนจะหาข้อมูล ความรู้ด้วยตนเอง ตลอดจนนำความรู้ที่นำมาอธิบาย สาธิตให้ครูดู และครูประเมินว่านักเรียนปฏิบัติได้ถูกต้องหรือไม่

วิธีการสอนแบบดีไอ Direct Instruction:DI

ทฤษฎีการสอนแบบดีไอ

ขั้นที่ 6 สรุป ครูสรุปเนื้อหาสาระสำคัญของบทเรียนที่ได้เรียนไปแล้ว และย้อนกลับไปจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ว่าตรงตามจุดประสงค์หรือไม่

ขั้นที่ 7 การประเมิน ครูประเมินผลตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ อาจให้นักเรียนสาธิตหรืออธิบาย ะลาบามา เฟรดเดอเรชั่น (Alabama Federation, 2010 :Online) ได้อธิบายขั้นตอนการสอนแบบดีไอไว้ ดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดจุดประสงค์ของการสอนให้ชัดเจนว่า ครูต้องการให้นักเรียนเกิดความสำเร็จในด้านใดบ้าง เพื่อที่จะได้จัดหาวิธีจัดประสบการณ์การเรียนรู้เป็นขั้นตอน จุดประสงค์ที่ครูกำหนดขึ้น ต้องเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม คือระบุพฤติกรรมต่าง ๆ ให้ชัดเจนว่า ต้องการที่จะวัดอะไร สังเกตได้ ประเมินผลได้ การกำหนดจุดประสงค์จะต้องสอดคล้องกับความสามารถของนักเรียน และมีการเรียงลำดับความยากง่ายของเนื้อหา บทเรียน

ขั้นที่ 2 กำหนดกลยุทธ์ในการเรียนให้เหมาะสมกับนักเรียน ในขั้นนี้ครูจะต้องสอนให้นักเรียนรู้ว่า ทำอย่างไรจึงจะเกิดทักษะ มีความรู้ตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ เพื่อที่นักเรียนจะนำเทคนิคในการเรียนรู้ไปใช้

ขั้นที่ 3 กำหนดขั้นตอนการสอน ครูจะต้องกำหนดว่า จะสอนอะไรให้กับนักเรียนบ้าง และจะสอนในแต่ละขั้นอย่างไร ซึ่งหลักการสอนที่ดีจะต้อง

- 3.1 ทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาต่าง ๆ ได้ง่ายขึ้น
- 3.2 เริ่มสอนจากทักษะที่ง่ายที่สุดก่อนแล้วสอนเพิ่มทีละขั้นห้ามเพิ่มหลายขั้น
- 3.3 ให้นักเรียนแสดงให้ครูเห็นว่า นักเรียนเข้าใจในแต่ละทักษะแล้ว

ขั้นที่ 4 การเลือกตัวอย่างในการสอน ครูจะต้องยกตัวอย่างหลาย ๆ ตัวอย่าง เพื่อให้นักเรียนเข้าใจ และตัวอย่างต้องสอดคล้องกับเนื้อหาตามความยากง่าย ซึ่งควรจะมีเพียง 1 หรือ 2 ขั้นตอน ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาและจะได้นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ เช่น ฝึกอ่านคำศัพท์ เมื่อนักเรียนอ่านคำศัพท์นั้นได้แล้ว นักเรียนสามารถฝึกอ่านคำอื่นที่ประสมด้วยสระตัวนั้นได้

ขั้นที่ 5 จัดเนื้อหาหรือกิจกรรมให้นักเรียนสามารถฝึกทักษะนั้นได้อย่างเพียงพอและเกิดความชำนาญ พร้อมทั้งทบทวนสิ่งที่เรียนไปแล้ว การเรียนรู้ทักษะใหม่ ๆ จำเป็นอย่างยิ่งที่นักเรียนจะต้องฝึกหลาย ๆ ครั้งจนเกิดความชำนาญ ดังนั้นครูจึงจำเป็นต้องให้นักเรียนฝึกกิจกรรมนั้นอย่างต่อเนื่อง จนเกิดทักษะในบทเรียนต่าง ๆ

วิธีการสอนแบบดีไอ Direct Instruction:DI

ทฤษฎีการสอนแบบดีไอ

สรุปได้ว่า การสอนแบบดีไอ เป็นวิธีการสอนที่ใช้วิธีการวิเคราะห์งาน เน้นกระบวนการสอนที่เป็นลำดับขั้นตอนที่ชัดเจน นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจนเกิดทักษะในแต่ละขั้นตอน แล้วจึงเรียนรู้ในขั้นต่อไป และมีการให้สิ่งเสริมแรงเชิงบวกขณะฝึกปฏิบัติ ซึ่งแบ่งขั้นตอนการสอน เป็น 6 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ครูบอกเนื้อหาที่จะเรียน / ทบทวนเรื่องที่เรียนมาแล้ว บอกจุดประสงค์ และกระบวนการเรียนการสอน

ขั้นที่ 2 ขั้นการนำเข้าสู่บทเรียน ครูสอน อธิบาย แนะนำ หรือสาธิต เนื้อหา หรือทักษะใหม่ โดยใช้ สื่อ หรือกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติ เพื่อนำเข้าสู่บทเรียน

ขั้นที่ 3 ขั้นการสอน ครูนำเสนอให้นักเรียนฝึกปฏิบัติตาม ให้นักเรียนตอบคำถามโดยครูให้ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อแก้ไข และเสริมแรงเมื่อคำตอบนั้นถูกต้อง

ขั้นที่ 4 ขั้นฝึกปฏิบัติ โดยมีครูคอยดูแลนักเรียนฝึกปฏิบัติแบบกึ่งทำด้วยตนเอง ภายใต้การดูแลของครู ซึ่งต้องให้ ข้อมูลย้อนกลับ โดยให้คำชมเชยและบอกให้แก้ไขในสิ่งที่ผิด หรือเริ่มอธิบายใหม่

ขั้นที่ 5 ขั้นฝึกปฏิบัติเองโดยอิสระ นักเรียนฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง มีการให้ข้อมูลย้อนกลับที่ช้าลง

ขั้นที่ 6 ขั้นสรุป สรุปประเด็นเนื้อหาที่เรียนไปแล้ว โดยอาจให้ทำแบบฝึกทบทวน หลังเสร็จขั้นตอนการสอนแบบดีไอแล้ว ครูให้คำชมกับนักเรียนว่า เก่งมาก ดีมาก

จุดเด่นของวิธีการสอนแบบดีไอ คือ เป็นการจัดการสอนให้กับนักเรียนที่เรียนอ่อนได้เรียนรู้ที่ละขั้นตอนเกิดทักษะ โดยครูจะต้องจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับความสามารถของนักเรียน

